

Sairaalan vainajajärjestelmien kartoitus

Arttu Oikarinen

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

AMK-opinnäytetyö

2022

Tietojenkäsittely koulutusohjelma

Tiivistelmä

Tekijä(t) Arttu Oikarinen
Tutkinto Tradenomi
Raportin/Opinnäytetyön nimi Sairaalan vainajajärjestelmien kartoitus
Sivu- ja liitesivumäärä 25 + 5
<p>Opinnäytetyön aiheena oli kartoittaa Malmin sairaalaan ja Suursuon sairaalan nykyistä vainajien kylmäsäilytystilojen kirjanpitoa ja vertailla niitä muihin vainajien kylmäsäilytystilojen sähköisiin järjestelmiin. Tuloksien pohjalta hahmoteltiin ehdotus vainajatoiminnan parantamiseksi toimipisteissä. Ehdotusta tukevaksi kartoitettiin myös, kuinka usein hautaustoimistot tiedustelevat vainajia sekä säästäisikö sähköinen vainajajärjestelmä hautaustoimistojen työntekijöiden aikaa.</p> <p>Työn teoriaosuus käsittelee Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen tekemän selvitystyön tuloksia vainajien kylmäsäilytystiloista ja kuljetuksista. Siinä käydään lävitse valtakunnallisesti vainajien käsittelyä ja tietojen tallentamista ja niihin liittyviä kehitystarpeita.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin laadullista tutkimusmenetelmää noudattaen. Tutkimuksessa hyödynnettiin opinnäytetyöntekijän näkökulmaa tietojenkäsittelyn opiskelijana ja kokemuksia vainajatoiminnasta sairaaloissa. Aineistonkeruumenetelminä oli sähköpostihaastattelut, verkkoaineistot, verkkokysely ja sairaaloissa paikan päällä havainnointi.</p> <p>Tutkimustuloksista käy ilmi, ettei vainajatoimintaa tueta sairaaloissa sähköisillä järjestelmillä. Sähköinen järjestelmä tukisi sairaaloiden ja hautaustoimistojen välistä yhteistyötä, parantaisi tietoturvaa sekä vähentäisi vainajatiedusteluun kuluvaan aikaa.</p>
Asiasanat prosessinohjaus, sairaala, tietojärjestelmät

Sisällys

1 Johdanto	1
2 Sairaalan vainajajärjestelmien nykytilan kartoitus	3
3 Tutkimuksen toteutus, tavoite, rajaus ja menetelmä.....	6
4 Tulokset	9
5 Pohdinta.....	22
6 Lähteet.....	24
7 Liitteet	1

1 Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö jätti marraskuussa 2018 yhteistyössä Etelä -Suomen aluehallintoviraston kanssa Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle (THL) pyynnön toteuttaa selvityksen vainajien kylmäsäilytyksestä. THL:n piti kartoittaa erityisesti pääkaupunkiseudun vainajien kylmäsäilytystilojen riittävyyden sekä hautauksesta huolehtivien mahdollisuuksista saada tietoa siitä, minne vainajan ruumis voitaisiin kuljettaa säilytystä varten. Vuosina 2019 ja 2020 toteutettu tutkimus kartoitti, kartoitti kylmäsäilytystilojen ylläpitoa, säilytyspaikkojen riittävyyttä, vainajien käsittelyä ja tietojen kirjaamista sekä niihin liittyviä kehitystarpeita. Selvityksessä ehdotettiin mm. kylmäsäilytystilojen vainajapaikkojen lukumäärän lisäämistä jatkuvasti kasvavilla kaupunkialueilla. Säilytystilojen tulisi vastata paremmin säilytystilatarpeita ja sähköisiä tietojärjestelmiä tulisi ottaa laajemmin käyttöön, jotka soveltuvat vainajan tietojen tallentamiseen ja käsittelyyn. Lisäksi suositeltiin vainajanprosessiin liittyvien toimintojen ja tapojen yhtenäistämistä. (THL 2020a.)

Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen tutkimuksen mukaan 74 % terveydenhuollon vainajien kylmäsäilytystiloista käyttää paperista kirjanpitoa. Terveydenhuollon vastaajat ovat tyytyväisiä nykyiseen kirjanpitomuotoon, mutta mielipiteet vaihtelevat suuresti vastaajien edustaman organisaation mukaan. Jopa 50 % sairaalassa työskentelevistä vastaajista sanoi, että järjestelmää olisi parannettava. Vastauksissa vaadittiin myös siirtymistä sähköiseen järjestelmään, joka tarjoisi reaaliaikaista tietoa säilössä olevista vainajista. (THL 2020a.)

Tämän opinnäytetyön aiheena on sairaaloiden vainajajärjestelmien kartoitus. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Helsingin kaupungin, että Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) Malmin ja Suursuon yksiköiden nykyistä kylmäsäilytystilojen kirjanpitoa ja vertaillaan niitä markkinoilla oleviin kylmäsäilytystilojen sähköisiin -järjestelmiin. Tutkimuksessa käydään myös lyhyesti läpi HOK-Elannon hautausoimistojen kokemuksia vainajiin liittyvästä tiedustelusta. Tutkimuksen tuloksien pohjalta ehdotetaan mahdollisia muutoksia järjestelmien parantamiseksi.

Lupa sairaalan vainajajärjestelmien kartoitukseen on saatu Helsingin kaupungin vastaavilta vahtimestareilta. Tutkimus toteutettiin kvalitatiivista tutkimusmenetelmää käyttäen. Aineistoa kerättiin HOK-Elannon Hautauspalvelun henkilökunnalta, Malmin ja Suursuon sairaalan henkilökunnalta, Essoten lääkintävahtimestari Janne Saukkoselta ja Chai-nanalytics -ohjelmistokonsultointi yritystä edustavalta Jukka Korppilalta. Aineistonkeruu

tapahtui verkkokyselyillä, verkkoaineistoilla, haastatellen ja hyödynnettiin opinnäytetyöntekijän kokemuksia vainajatyöstä sairaaloissa. Tutkimuskyselyt tuotettiin Google Forms-ohjelmalla. Haastattelu ajankohta oli elo- ja syyskuu 2021.

1.1 Keskeiset käsitteet

HUS

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) on Suomen suurin sairaanhoitopiiri. HUS vastaa erikoissairaanhoidosta omalla alueellaan. Erikoissairaanhoidon lisäksi sairaanhoitopiiri vastaa:

- ensihoidon järjestämisestä alueellaan
- kunnallisen terveydenhuollon tuottamien laboratorio- ja kuvantamispalvelujen, lääkinnällisen kuntoutuksen sekä muiden vastaavien erityispalvelujen kehittämisen ohjauksesta ja laadun valvonnasta
- tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoiminnasta alueellaan
- kunnallisen terveydenhuollon tietojärjestelmien yhteensovittamisesta. (HUS, 2022.)

Koronavirus

Virallinen nimitys COVID-19. Virus aiheuttaa hengitystietoinfektioita. (Anttila, 2021.)

STM

Suomen Sosiaali- ja Terveysministeriö (STM), on sosiaali- ja terveystieteiden suunnittelusta, ohjauksesta ja toimeenpanosta vastaava ministeriö. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2022.)

THL

Terveyden ja Hyvinvoinnin laitos (THL), on sosiaali- ja terveysministeriön alainen tutkimus- ja kehittämislaitos. (THL, 2019.)

Essote

Etelä-Savon sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä eli Essote on sairaanhoitopiiri, johon kuuluu kaksi sairaalaa Etelä-Savossa. (Kuntaliitto, 2019.)

2 Sairaalan vainajajärjestelmien nykytilan kartoitus

2.1 Vainajien kylmäsäilytystilat ja vainajakuljetukset

Tämän luvun kuvaus vainajien kylmäsäilytystiloihin ja vainajakuljetuksiin perustuu Kauppi-
lan (2020) ja Goebelerin ym. (2020) selvitystyöhön. Perinteisesti vainajan käsittely ja säi-
lytys eivät ole keskiössä terveydenhuollossa, jossa potilaat ja asiakkaat ovat eläviä ihmi-
siä. Usein vainajiin liittyvät toiminnot ovat hajanaisia, esimerkiksi kylmäsäilytystilojen yllä-
pito voi kuulua kunnan tai sairaala-alueen asumispalvelujen vastuulle. Vainajan käsitte-
lystä, kuljettamisesta säilytystiloihin sekä vainajan näytteillepanosta vainajaa hoitanut
osasto, vahtimestari tai sairaalan patologian toiminta. Vainajan kuljettamisesta ja kirjaami-
sesta vastaa omaisten valitsema hautaustoimisto, kuoleman toteamisesta päivystävä lää-
käri ja hautausluvan laatii vainajaa hoitanut lääkäri.

Vuosina 2019 ja 2020 tehtyjen kansallisten kyselyjen kautta Terveyden ja hyvinvoinnin lai-
tos on laatinut selvitystyön vainajien käsittelystä ja tietojen tallentamisesta ja niihin liitty-
vistä kehitystarpeista. Tutkimuksen mukaan tällä hetkellä käytetään pääasiassa paperista
kirjanpitoa vainajien kylmäsäilytystiloissa. Joissain sairaaloissa henkilökunta käyttää sekä
paperista kirjanpitoa että sähköistä järjestelmää, mutta hautaustoimiston edustajat tallen-
tavat tiedot vainajista vain paperiseen kirjanpitoon. Vain yksi yliopistollinen sairaala kertoi,
että hautaustoimisto käyttää samaa sähköistä järjestelmää kuin sairaalan henkilökunta.

Terveydenhuollon alalla ihmiset ovat yleensä tyytyväisiä nykyiseen kirjanpitomuotoon,
mutta tämä riippuu vastaajan edustamasta organisaatiosta. Jopa 50 % sairaaloista ilmoitti,
että järjestelmää on parannettava. Helsingin ja Uudenmaan terveydenhuollon vastaajista
vain viidennes vastaajista oli tyytyväinen nykyiseen vainajatoimintaan.

Sekä terveydenhuollon että hautaustoimiston haastateltavat havaitsivat puutteita siinä,
että vainajan tuoneet tai vieneet toimijat eivät aina muistaneet kirjata siirtoa. Hautaustoi-
miston edustajat kertoivat, että vainajan kirjaukset tehdään joskus epäselvällä käsialalla.
Toivottiin nykyisen kirjanpidon siirtymistä sähköiseen järjestelmään, joka sisältää reaaliai-
kaista tietoa säilössä olevista vainajista. Osa ehdotti, että sairaaloiden olisi tallennettava
vainajien tiedot yhdenmukaisesti potilastietojärjestelmiin, kuten Apotin asiakas- ja potilas-
tietojärjestelmään. Huomattiin, että on tarpeen tuottaa virallisia ohjeita vainajan kirjaami-
sesta ja tietojen säilytysajasta sekä varmistusta siitä, että kirjaaminen on voimassa

olevien tietosuojamääräysten mukainen. Lisäksi pohdittiin, voidaanko kuolleen siirtoa koskevat tiedot kirjata ja tallentaa potilastietojärjestelmään.

Suurin osa hautaustoimiston haastateltavista sanoi kuljettavansa vainajan suoraan kylmävarastoon tietämättä etukäteen, onko säilytyskaapeissa tilaa. Jos tietoja säilytyspaikoista tiedustellaan paikasta etukäteen, hautaustoimiston henkilö tekee sen yleensä puhelimitse. 57 % Hautaustoimistojen kuljettajista, jotka etsivät vapaata paikkaa vainajalle eivät joudu lisääjään esim. toiseen säilytystilaan. 71 % vastaajista kuitenkin sanoi, että kun vainajien paikat ovat täynnä, heidän on joskus vietävä vainaja toissijaiseen laitokseen. Helsingissä ja Uudellamaalla 86 % vastaajista arvioi, että sijainnin löytäminen vainajan siirtämisen jälkeen johtaa ainakin joskus lisätyöhön. 39 % vastaajista arvioi sen tapahtuvan usein tai jatkuvasti. Erityisesti tietojen kirjaaminen, kunkin vainaja toimintaan osallistuvan velvollisuuksien ja tehtävien selventäminen sekä reaaliaikaisten tietojen saatavuus säilytystiloissa ovat kehittämistä kaipaavia alueita. (THL, 2020a.)

2.2 Kirjaamisen ja tietojen käsittelyn kehittäminen

THL:n tutkimuksessa korostettiin tarvetta tallentaa vainajan tiedot ja muut vainajatoimintaan liittyvät tiedot sähköisesti. Erityisesti suurten terveydenhuollon yksiköiden vastaajat esittivät tarpeen kehittää tietueita ja nykyaikaistaa niitä vastaamaan paremmin muita terveydenhuollonjärjestelmiä. Tietojen tallennuksen ja todentamisen digitalisoitumisen nähdään myös yksinkertaistavan toimintoja ja vähentävän tarvetta yhteydenpidolle, mm. vainajientiedustelussa kylmäsäilytystilojen kapasiteetin määrä ja vainajien sijainti. (THL, 2020.)

Vanhuspalvelut toivoivat, että järjestelmästä pystyisi näkemään, mihin vainaja on kuljettu. Sairaalan työntekijät mainitsivat, että yhtenäinen tietojärjestelmä poistaisi tilanteen, jossa omaisia joutuu niin sanotusti pompottelemaan säilytyspaikkojen välillä vainajan löytämiseksi. Palvelukeskukset totesivat, että tulevaisuudessa vainajien kirjaamisessa olisi hyvä olla jokin sähköinen järjestelmä, sillä nykyisen kirjanpidon läpikäynti kansioineen vie todella paljon aikaa.

Päivittäistä työtä tukeva ja selvittelyajan lyhentämisen lisäksi sähköisellä reaaliaikaisella tietojärjestelmällä olisi pidemmän aikavälin rooli suunnittelun ja päätöksenteon tukena. Lisäksi ajatuksena on, että samaan järjestelmään voisi sisältyä esimerkiksi tietoa

mahdollisista tartuntataudeista, minkä olisi syytä olla tarkastettavissa vainajan käsittelyssä. (THL, 2020a.)

Paikoissa, joissa ei ole sähköistä vainajatoiminnan järjestelmää, ei mitä todennäköisimmin ole paperisen kirjanpidon takia tilastoja omien säilytyspaikkojen käyttöasteesta tai säilytysajan pituudesta, joka voisi olla hyödyllistä tietoa. Ajantasaisesta järjestelmästä saisi statistiikkaa, jonka avulla osattaisiin suunnitella säilytyspaikkojen lisäämisen ja logistiikkaan liittyvät ongelmat. Tutkimuksen kyselyn vastaukset hautausoimistojen osalta paljastivat ajankohtaiset ongelmat käsin kirjoitetun kirjanpidon ja elektronisten kirjausjärjestelmien samanaikaisesta käytöstä. Tiedot on kopioitava järjestelmästä toiseen, jonka uskotaan myös lisäävän kirjausvirheiden riskiä. Ilman reaaliaikaista seurantaan hautausoimisto ja muut yhteistyökumppanit joutuvat tekemään lisäselvityksiä. Erityisesti suurissa terveydenhuollon yksiköissä ihmiset olisivat kiinnostuneita sähköisistä tietueista vainajasäilytykseen ja vainajatoimintaan liittyen. (THL, 2020a.)

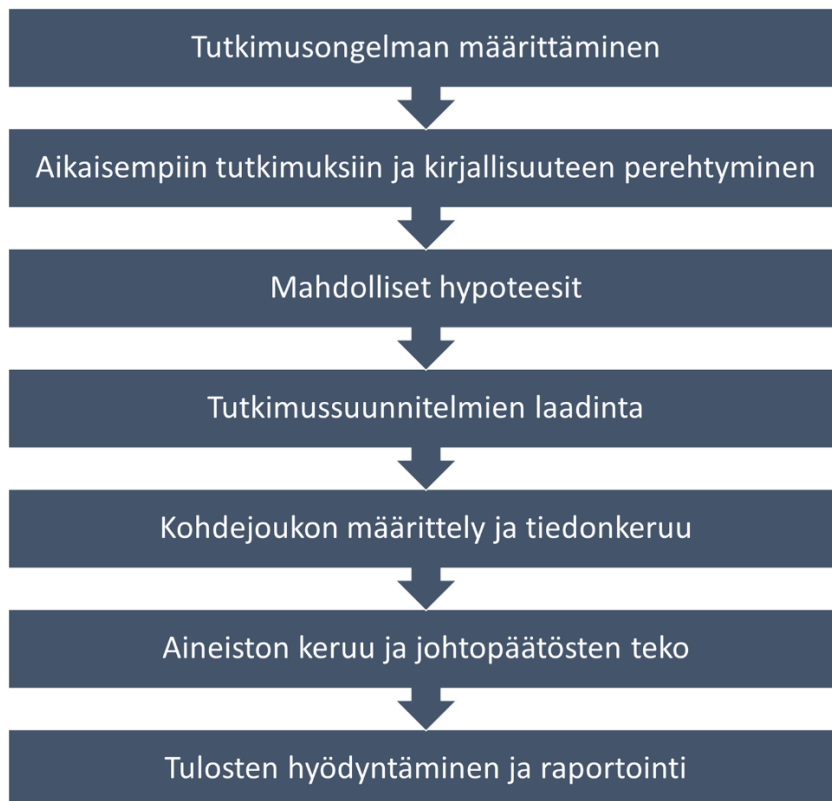
Useimmissa terveydenhuollon kylmävarastoissa säilytetään paperista kirjanpitoa vainajan saapumisesta ja siirtämisestä. Manuaalisen kirjanpidon paikoissa on huomattava riski: pahimmassa tapauksessa väriä vainajia luovutetaan tai jopa haudataan Suomessa. (Esote, 2019.)

3 Tutkimuksen toteutus, tavoite, rajaus ja menetelmä

Tutkimuksen päätavoitteena on ollut Malmin sairaalan sekä Suursuon sairaalan nykyistä vainajien kylmäsäilytystilojen kirjanpitoa ja vertailla niitä jo olemassa oleviin vainajien kylmäsäilytystilojen -järjestelmiin. Tutkimuksen pääkysymystä tukevaksi nousivat tutkimuksen edetessä myös kysymykset siitä, kuinka usein hautaustoimistot tiedustelevat vainajia sekä siitä säästäisikö sähköinen vainajajärjestelmä hautaustoimistojen työntekijöiden aikaa.

Tuloksien pohjalta hahmotellaan mahdollisia muutoksia ja ehdotuksia järjestelmien parantamiseksi. Tutkimuksen rajauksena oli tutkia olemassa olevia vainajajärjestelmiä sekä karottaa Helsingin kaupungin yksiköistä Malmin sairaalan sekä Suursuon sairaalan nykyhetkistä vainajan kylmäsäilytystilojen kirjanpitoa. Opinnäytetyö toteutettiin kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää noudattaen.

Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmän tarkoituksena on pyrkiä ymmärtämään tutkittavaa ilmiötä, eli pyritään ymmärtämään ilmiön merkitystä ja tarkoitusta sekä kokonaisvaltaista käsitystä ilmiöstä. Tutkimusprosessi voidaan määrällisessä tutkimuksessa vaiheistaa muun muassa näin; tutkimusongelman määrittäminen, kohdejoukon määrittely ja tiedonkeruulomakkeen laadinta, aineiston keruu ja johtopäätösten teko, tulosten hyödyntäminen ja raportointi. (KvaliMOTV, 2006).

Kuva 1. Kvalitatiivisen tutkimusprosessin vaiheet

Tutkimuksessa hyödynnettiin opinnäytetyöntekijän näkökulmaa tietojenkäsittelyn opiskelijana sekä haastateltavien henkilöiden näkökulmia ja kokemuksia vainajatiedustelusta sekä vainajakirjanpidosta. Hautaustoimistoilta tutkimusaineisto kerättiin kyselylomakkeen avulla ja lomake sisälsi pääasiassa ns. suljettuja eli strukturoituja kysymyksiä ja avoimen kysymyksen, jossa pyydettiin nimeämään missä käyttäjä oli käyttänyt sähköistä vainaja sovellusta. Strukturoiduilla kysymyksillä haluttiin minimoida haastateltavien vastausten välinen vaihtelu.

Opinnäytetyön aihe tuli mieleeni suorittaessani työharjoittelua Helsingin kaupungilla sairaaloissa vahtimestarina. Vahtimestarin tehtävissä kuuluvassa vainajatyössä huomasin seikkoja, jotka työn kuvaan kuului myös vainajatyö, jossa huomasin seikkoja, jotka — ainakin näin tietojenkäsittely opiskelijan näkökulmasta — vaikuttivat erikoisilta. Kiinnostuin asiasta ja pyrin hahmottamaan vainajatyön kokonaisuutta, pohdiskellen samalla tulevan opinnäytetyön aihetta. Tämän tuloksena opinnäytetyöni aiheeksi valikoitui Sairaalan vainajajärjestelmien kartoitus.

Tutkimus eteni tutkimusmenetelmän valitsemisesta tutkimuksen aineiston keräykseen. Alustavien lähteiden ja tutkimusaineiston kerääminen tapahtui touko- kesäkuussa 2021. Tutkimuksen aiheena oli kartoittaa Malmin ja Suursuon sairaaloiden vainajajärjestelmien nykytilaa, sekä verrata sitä jo olemassa oleviin järjestelmiin ja luoda tuloksien pohjalta hahmotelma sähköisestä vainajakirjanpidon käyttäjäliittymästä. Jotta aihetta pystyttiin ymmärtämään, piti prosessia käsitellä laajasti. Tutkittiin Sairaalan sisällä tapahtuvaa vainajatyötä, mikä ammattiryhmä on siitä vastuusta, mitä tekijöitä on otettava huomioon, minkä ammattiryhmien kanssa työskennellään. Prosessia piti käydä laajasti läpi mikä on tyypillistä laadullisessa tutkimusmenetelmässä. Tietoa kerättiin vainajatyötä, ohjelmistokonsultointia tekevilta ammattiryhmiltä, verkkoaineistosta sekä kasvotusten että verkkokyselyin.

Toteutus piti sisällään kolme eri aluetta. Malmin ja Suursuon sairaaloiden vainajajärjestelmien nykytilanteen kartoituksen, Essoten Mortlog- vainajatoiminnan sovelluksen tutkimista verkkoaineiston sekä sähköpostin avulla ja HOK-Elannon hautaustoimistojen kokemuksia vainajien tiedusteluista Internet-kyselyn avulla.

Malmin ja Suursuon sairaaloissa kartoitettiin vainajien säilyttämistä ja kuljettamista kesä- ja elokuussa 2021. Verkkoaineiston avulla tutkittua ja sähköpostitse tiedusteltua Essoten Mortlog -vainajatoiminta sovellusta elo- ja syyskuussa 2021. HOK-Elannon hautaustoimistojen kyselyt toteutettiin elo- ja syyskuussa 2021. Tuloksien pohjalta hahmoteltiin uusi käyttäjäliittymä vainajatoiminnan tukemiseksi lokakuussa 2021, joka vastaisi Malmin ja Suursuon sairaalan nykyistä kirjanpitoa sähköisesti.

4 Tulokset

4.1 Malmin ja Suursuon sairaala

Työharjoitteluni osui Apotti potilastietojärjestelmän käyttöönotto vaiheeseen HUS:n alueen sairaaloissa. Kyselin tuolloin hoitohenkilökunnalta mielteitä potilastietojärjestelmästä ja usein vastaus oli: ”Olemme jo tottuneet siihen, että järjestelmät muuttuu kokoajan”. Henkilökunnan vastauksien mukaan sairaalan tietojärjestelmiin tulee usein muutoksia. Toisin kuin potilastietojärjestelmiin, muutoksia kylmäsäilytystilojen kirjanpitoon ei ole tullut. Vainajatyötä ei tuettu sähköisesti vaan kylmäsäilytystiloissa oli käytössä paperinen kirjanpito. Paperisen kirjanpidon haasteita ovat esimerkiksi, yksittäisen vainajantiedon hakeminen kirjanpidosta on työlästä, tiedot eivät ole ajantasaisesti saatavilla ja tietojen arkistointi on hankalaa. Myös tietoturvasta heräsi kysymyksiä, kun tietoa säilytetään paperisina lomakkeina. Tietoon pääsyä on rajoitettu vain kulkulätkillä toimivilla automatisoidulla ovilla. Paperisiin lomakkeisiin liittyy riskejä, ne voivat tuhoutua tai tulla varastetuiksi.

Hautaustoimistojen tekemät vainajatiedustelut tapahtuivat soittamalla. Esimerkiksi, puhelun jälkeen, vahtimestari joutuu ottamaan soiton tehneen puhelinnumeron ylös, menemään kylmäsäilytystiloihin selvittämään paperisesta kirjanpidosta vainajan tietoja ja soittaa takaisin puhelinnumeroon. Myös vainajien omaiset tiedustelivat vainajia ja vainajien näyttöjä puhelimitse.

Malmin sairaalaan vainajia tuodaan joko sairaalan ulkopuolelta tai sairaalan osastoilta, jolloin sairaalan vahtimestarit kuljettavat vainajat osastoilta kylmiöön. Ulkopuolisten vainajien kuljetuksista vastaa yleensä eri hautaustoimistot. Malmin sairaalan vainajienkylmäsäilytystilat jakaantuvat kahteen kylmiöön, joissa säilytyspaikkoja on yhteensä 73. Kylmiö 1:ssä säilytetään ns. ulkopuolisia vainajia, jotka tulevat jostain muualta kuin Malmin sairaalan osastoilta. Hautaustoimistot kirjaavat vainajan tiedot kylmiön paperikirjanpitoon eli vainajakirjaan, sekä ilmoittavat vahtimestareille onko vainaja todettu kuolleeksi vai toteamaton, joko puhelimitse tai asettaen vainajien käärön tai ruumispussin päälle ”Todettu/Toteamaton” muovilapun. Sairaalassa on ohjeistettu, ettei toteamattomia vainajia laiteta kylmäsäilytyskaappiin. Toteamattomilla vainajilla tarkoitetaan vainajia, joita lääkäri ei ole vielä todennut kuolleeksi. Hautaustoimistojen edustajat merkitsevät yleensä kirjanpitoon vainajan tiedot: Etunimi, sukunimi, sotu, kuka on tuonut ja mistä on tuotu. Kun lääkäri on todennut vainajan kuolleeksi vahtimestarit siirtävät vainajan vainajakaappiin sekä kirjaavat kaapin ja

A1	B5	C9	D12	E16
A2	B6	C10	D13	E17
A3	B7	C11	D14	E18
A4	B8	C12	D15	E19

Kuva 3. Havainnointi kylmäsäilytystilojen kylmäkaapeista ja lavettipaikoista. (Lavetilla tarkoitetaan kuljetusalustaa, johon on kiinnitetty pyörät).

Suursuon sairaalassa vahtimestarit kuljettavat vainajat osastoilta kylmiöön. Sairaalassa on yksi kylmiö, jossa on tilaa 32 vainajalle. Kylmiön käyttöaste on hyvin korkea ja se on lähes aina täynnä, josta syystä suursuolle ei yleensä kuljeteta ulkopuolisia vainajia. Kylmiössä on paperinen kirjanpito, jota on hahmoteltu kuvassa 2. Vahtimestareilla on myös vainajikirjanpito sairaalan infossa, johon he merkkäavat mihin hautauslupa on faksattu ja milloin. He saavat hautausluvut osastoilta sairaalan sisäisen postin mukana. Hautaustoimistot tiedustelevat vainajien sijaintia ja hautauslupia vahtimestareilta puhelimitse.

Sähköinen tietojärjestelmä tukemaan vainajatoimintaa tai sairaaloissa edesauttaisi sairaalan ja hautaustoimistojen välistä yhteistyötä, vahtimestareiden työn tehokkuutta, mahdollista tiedon arkistointia, tietosuojaa ja tiedon hakemista. Sähköisestä järjestelmästä vainajien tiedot olisivat helposti löydettävissä, esimerkiksi kun tiedustellaan vainajan sijaintia, vainajalle varattua näyttöä, sydämentahdistinta tai hautauslupaa.

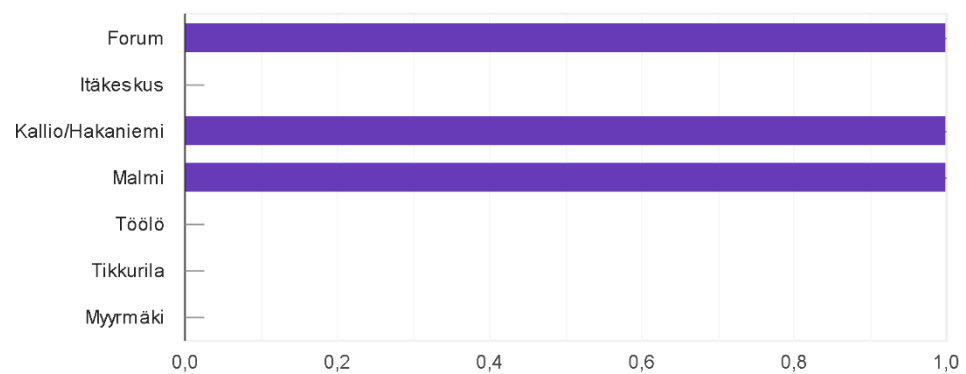
4.2 HOK-Elannon hautaustoimistot

Hautaustoimistoille lähetetyt kyselylomakkeet tehtiin Google Forms- ohjelmalla. Google Forms on helppokäyttöinen kyselyhallintaohjelmisto, joka on osa Googlen tarjoamaa

ilmaista verkkopohjaista Google Docs Editors -sarjaa. (Google, 2021.) Kyselyn tutkimuskysymykset ovat liitteenä 1 ja vastaukset liitteenä 2. Tarkoituksena oli saada suuntaa antava kuva hautaustoimistojen vainajatiedustelun määrästä. Kyselyiden ajankohtana oli elo- ja syyskuu 2021. Pääkaupunkiseudulla toimii 12 HOK-Elannon Hautauspalvelun toimistoa. Näistä hautaustoimistoista kuuteen toimintayksikköön lähetettiin kysely sähköpostitse ja kolmesta saatiin vastaukset. Kysely sisälsi strukturoituja kysymyksiä sekä yhden kysymyksen, jossa pyydettiin nimeämään paikka, jossa oli käyttänyt sähköistä järjestelmää.

Edustamasi toimintayksikkö

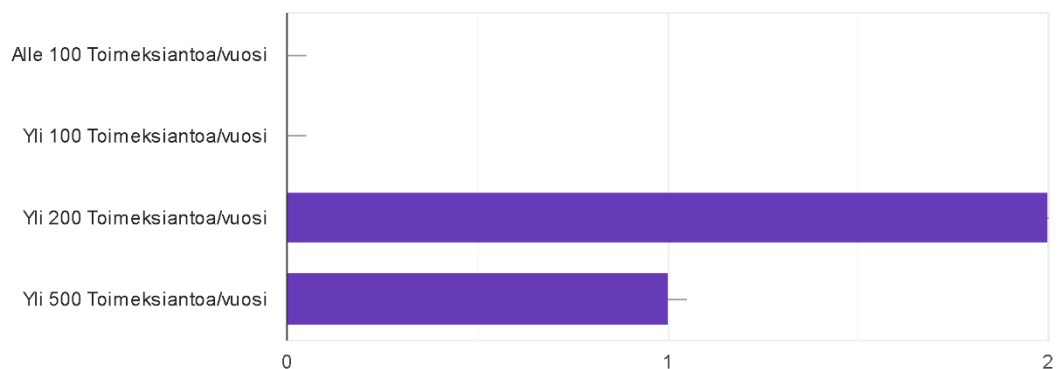
3 vastausta

Kuva 4. Edustamasi toimintayksikkö

Kuinka monta kuljetustoimeksiantoa suurinpiirtein edustamasi yritys hoitaa vuosittain?

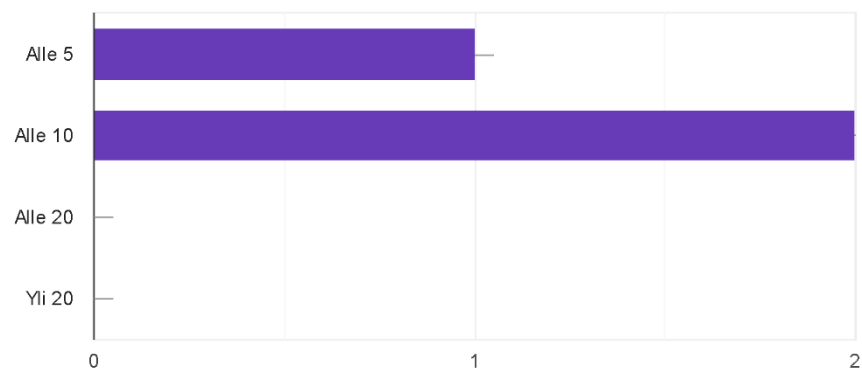
3 vastausta

Kuva 5. Kuinka monta kuljetustoimeksiantoa suurin piirtein edustamasi yritys hoitaa vuosittain?

Kuinka monta Vainajatiedustelu-puhelinsoittoa teet suurinpiirtein työpäivän aikana?

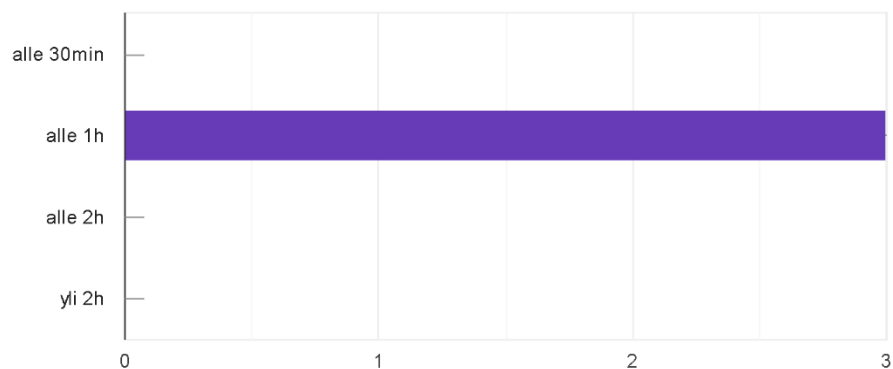
3 vastausta

Kuva 6. Kuinka paljon päivästäsi kuluu aikaa näihin puheluihin?

Kuinka paljon päivästäsi kuluu aikaa näihin puheluihin?

3 vastausta

Kuva 7. Kuinka paljon päivästäsi kuluu aikaa näihin puheluihin?

Hautaustoimistoille lähetetyt kyselyt koin tarpeettomiksi läpikäydä erikseen, kyselyn suppeuden vuoksi. Kyselyllä oli tarkoitus saada idea vainajatiedustelun määrästä yksittäistä toimipistettä kohden. Kyselyn mukaa yksi hautaustoimisto tekee keskimäärin noin 8 vainajatiedustelu-puhelinsoittoa päivässä. Tiedusteluja voi osua useampi samaan sairaalaan monesta eri hautaustoimiston toimipisteestä. Tulokset ovat suuntaa antavia, mutta niistä voidaan todeta hautaustoimistojen tiedustelevan vainajia päivittäin.

Malmin sairaalassa on 73 paikkaa vainajalle, suurinta osaa näistä vainajista tiedustellaan kahden viikon sisällä sairaalaan saapumisesta. Sairaalan kylmäsäilytystilojen käyttöaste

on korkea ja vainajien vaihtuvuus korkea. Jos vainajien enimmäismäärän sijoittaa tasan kahdelle viikolle vainajatiedusteluja tulee malmin sairaalaan noin 5 päivässä ja huomioiden päivittäisen vaihtelevuuden kyselyn tuloksia voidaan pitää luotettavina riippumatta kyselyn pienestä vastausmäärästä ja kohderyhmästä. Voidaan todeta sähköisen järjestelmän vähentävän vainajien tiedusteluihin kuluva aikaa, tiedot olisivat myös ajantasaisesti saatavilla. Järjestelmä vähentäisi sekä hautaustoimistojen työntekijöiden vainajatiedusteluihin kuluva aikaa että sairaalan vainajatyöhön liittyvää aikaa. Ulkopuoliset vainajankuljettajat mukaan lukien HOK-Elannon hautaustoimistot eivät muun muassa saa selville paperisesta kirjanpidosta onko vainajalla eristystä, ellei vainaja ole erikseen COVID-eristys kylmäsäilytyskaapissa tai ellei kirjanpitoon ole kirjattu eristyksestä.

4.3 Mortlog

Essoten vainajatoiminnan sovellus MortLog toimii Chainanalytics Oy:n tarjoamalla Solutions Business Manager- alustalla. SBM eli Solutions Business Manager- alusta on Micro Focuksen tuottama prosessijohtamisen työnkulun automaatioalusta, jonka avulla prosessi voidaan räätälöidä täysin organisaation omien tarpeiden mukaan. Se myös helpottaa toiminnan seuranta monien raportointi- ja seurantatyökalujen avulla. SBM-alustan käyttäjiin kuuluvat muun muassa HUS ja Espoon kaupunki. Essoten vainajatoiminnan järjestelmän määrittelytyö ja idea on lääkintävahtimestari Janne Saukkosen. Saukkosen kehittämässä sovelluksessa vainajiin liittyvät logistiset tiedot kerätään yhteen järjestelmään. Sovellus rahoitettiin Mikkelin keskussairaala uudistavan ESPER-hankkeen mukana ja kehitystyötä tuki Essoten tietohallinto. Sovelluksen lopullisesta tietoteknisestä toteutuksesta vastasi 2M-IT ja koodaamisesta Chainanalytics. (Essote, 2019.)

Johtuen COVID19-pandemiasta, hankintoja ja toiminnan kehittämisiä on jouduttu lykkäämään. Voidaan olettaa, että tällä hetkellä ainoa Suomessa vainajatoimintaan suoraan suunniteltu toiminnanohjausjärjestelmä on Essoten MortLog- sovellus. Mortlog otettiin Essotessa käyttöön asteittain vuonna 2020. Käyttöönotto- kevään aikana järjestelmää kohtaan oli paljon kiinnostusta ja sitä esiteltiin monille sairaanhoitopiireille ja myös THL:n vainajien kylmäsäilytys ja vainajaprosessit seminaarissa. (Saukkonen 21.9.2021)

Chainanalytics on toimitusketjun hallintaan ja liiketoimintaprosessien kehittämiseen erikoistunut konsultointiyhtiö. He ovat toteuttaneet kymmeniä ERP-tukisovelluksia Suomen

julkisen sektorin SOTE-organisaatioille. Mortlog on ERP-järjestelmä, joka on suunniteltu ohjaamaan osallistujia toimimaan yhtenäisellä tavalla.

”Alusta mahdollistaa organisaation toimintamalleja ja prosesseja tukevien tietojärjestelmien ketterän kehittämisen ja nopean käyttöönoton kunkin organisaation vaatimuksien mukaisesti räätälöityinä” (Chainanalytics).

Vainajatoimintaa tukevan sovelluksen voivat julkisen sektorin toimijat ottaa ilmaiseksi oman sovelluksensa pohjaksi, mutta SBM-alusta vaaditaan sovelluksen käyttöönottamiseksi. Käytännössä sovellus räätälöidään uuden käyttäjäorganisaation vaatimuksia vastaavaksi. (Korpela 26.9.2021)

Sovellus mahdollistaa koko Essoten alueen vainajien säilytyspaikkojen ajantasainen tilanteen seurannan ja hallinnoinnin, kuten kuva 8 kertoo. Hautaustoimistot ja vainajakuljettajat pääsevät käsiksi järjestelmään omien käyttäjätunnuksiensa kautta, jolloin tiedot pysyvät ajantasaisena ja heidän on mahdollista selvittää säilytyspaikkojen tilakapasiteettia.

Yksikkö	Tila	Yl
Juva hyvinvointikeskus		
Kangasniemi hyvinvointikeskus		
Mikkelin keskussairaala		
Mantyhärju hyvinvointikeskus	6	8
Yhteensä Tila	33	72

Kuva 8. Kuvakaappaus Essoten vainajatoiminnan sovelluksesta. (Saukkonen, 21.9.2021)

Sovelluksen avulla voidaan tarkastella mitä toimenpiteitä vainajalle on tehty kuoleman jälkeen, esim. avaukset, tahdistimen poistot, näytöt yms. Mahdolliset vainajien eristystiedot voidaan myös kirjata järjestelmään ja järjestelmä on mahdollista hakea tieto potilastietojärjestelmästä. Tiedonkulku vainajista hautaustoimistoille on siis helpompaa puhelintiedustelujen sijaan. Tämä vähentää sekä sairaalan työntekijöiden että hautaustoimiston työntekijöiden vainajientiedusteluun kuluva aikaa. Alempi kuva on esitykseen tehty hahmotelma, eikä pidä sisällään oikeita tai vainajakirjanpitoon olennaisia tietoja.

Sukunimi	Etuimi	HETU	Tuontipäivä	Mista tuotu	Yksikkö	Säilytyspaikka	Tila	Kuolema todettu	Hautauslupa laadittu	Eristys	Vainajaan liittyvät varaukset	Ruuminvauksen tyyppi	Ruuminvauksen pvm
Seminaari	TESTI	201020-2229	20.10.2020	Attendo, Marsakanhoivi	Mikkelin keskusairaala käytössä	26 (Varattu/Ei käytössä)	Säilytyksessä (Vaihtu)	(Vaihtu)	(Vaihtu)	Ei tiedossa		(Ei mikään)	
Suomalainen	Sanna Testi	070920-122V	20.10.2020	Muu	Mikkelin keskusairaala käytössä	14 (Varattu/Ei käytössä)	Säilytyksessä (Vaihtu)	(Vaihtu)	(Vaihtu)	Ei tiedossa		(Ei mikään)	
Ruotsalainen	Rudolf Testi	100920-111E	19.10.2020	Essote, Arntolan palvelukeskus	Mikkelin keskusairaala käytössä	22 (Varattu/Ei käytössä)	Säilytyksessä (Vaihtu)	(Vaihtu)	(Vaihtu)	Ei tiedossa		(Ei mikään)	
Norjalainen	Nina Testi	110920-122E	18.10.2020	Essote hobsairaala	Mikkelin keskusairaala käytössä	18 (Varattu/Ei käytössä)	Säilytyksessä (Vaihtu)	(Vaihtu)	(Vaihtu)	Ei tiedossa	22.10.11.00 - 11.30, Luovutus	(Ei mikään)	
Saksalainen	Saara Testi	090920-1225	16.10.2020	Vetrea, palvelutalo	Mikkelin keskusairaala käytössä	17 (Varattu/Ei käytössä)	Säilytyksessä (Vaihtu)	(Vaihtu)	(Vaihtu)	Ei tiedossa	19.10.10.00 - 10.30, Näyttö	(Ei mikään)	
Hämäläinen	Hilma Testi	010920-1220	13.10.2020	Mehiläinen, Villa Marski Hoiakoti	Mikkelin keskusairaala käytössä	11 (Varattu/Ei käytössä)	Säilytyksessä (Vaihtu)	(Vaihtu)	(Vaihtu)	Ei tiedossa	20.10.10.20 - 10.50, Näyttö	(Ei mikään)	
Pohjalainen	Pirkko Testi	050920-122K	12.10.2020	Mi-S osasto 5	Mikkelin keskusairaala käytössä	13 (Varattu/Ei käytössä)	Säilytyksessä (Vaihtu)	(Vaihtu)	(Vaihtu)	Ei tiedossa	19.10.07.00 - 08.00, Avaus RST	Mi-S lääketehteen	19.10.2020 07.00.00
Savolainen	Salla Testi	030920-1229	11.10.2020	Mi-S Päivystysosasto	Mikkelin keskusairaala käytössä	12 (Varattu/Ei käytössä)	Säilytyksessä (Vaihtu)	(Vaihtu)	(Vaihtu)	COVID-19		(Ei mikään)	
Tanskalainen	Tero Testi	180920-1230	10.10.2020	Muu	Mikkelin keskusairaala käytössä	07 (Varattu/Ei käytössä)	Säilytyksessä (Vaihtu)	(Vaihtu)	(Vaihtu)	Ei tiedossa		THL Oikeustieteellinen	14.10.2020 03.00.00
Manseinen	Masa Testi	160920-123P	06.10.2020	Mikkelin Ishikuntousosasto	Mikkelin keskusairaala käytössä	08 (Varattu/Ei käytössä)	Säilytyksessä (Vaihtu)	(Vaihtu)	(Vaihtu)	Ei tiedossa	21.10.12.00 - 12.30, Näyttö	(Ei mikään)	
Venäläinen	Vaino Testi	140920-1230	03.10.2020	Muu	Mikkelin keskusairaala	(Ei mikään)	huopissa (Vaihtu)	(Vaihtu)	(Vaihtu)	Ei tiedossa		THL Oikeustieteellinen	14.10.2020 03.00.00
Viroilainen	Veikko Testi	120920-1234	03.10.2020	Essote, Oraanin palvelutalo	Mikkelin keskusairaala käytössä	06 (Varattu/Ei käytössä)	Säilytyksessä (Vaihtu)	(Vaihtu)	(Vaihtu)	Ei tiedossa		(Ei mikään)	
Läppäläinen	Lauri Testi	080920-123J	02.10.2020	Mi-S Teho- ja valvonta osasto	Mikkelin keskusairaala käytössä	05 (Varattu/Ei käytössä)	Säilytyksessä (Vaihtu)	(Vaihtu)	(Vaihtu)	huopitusseurustus		(Ei mikään)	
Karjalainen	Kari Testi	060922-123J	01.10.2020	Muu	Mikkelin keskusairaala	04 (Varattu/Ei käytössä)	Säilytyksessä (Vaihtu)	(Vaihtu)	(Vaihtu)	Ei tiedossa	21.10.10.40 -	(Ei mikään)	

Confidential |

Kuva 9. Kuvakaappaus Essoten vainajatoiminnan sovelluksen vainajalistasta. (THL 2020c)

4.4 Käyttäjiliittymän hahmotelma

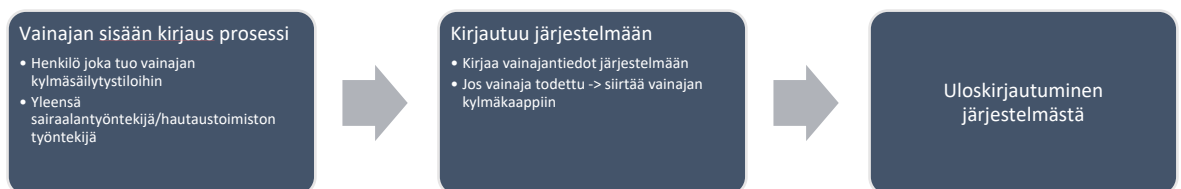
Opinnäytetyössä oli kartoituksen tuloksien pohjalta tarkoitus ehdottaa muutoksia vainajakirjanpitoon. Tietotekniikan mahdollisuudet terveydenhuollossa on otettu käyttöön jo varsin varhain ja tietoja onkin ohjattu järjestelmillä jo yli 50-vuoden ajan. Kuten Kauppilan (2020) ja Goebelerin ym. (2020) selvitystyössä mainitaan, kuoleman jälkeiset toimenpiteet eivät ole terveydenhuollon keskiössä. Tämä näkyy vainajatyössä, joka on jäänyt jälkeen muun terveydenhuollon digitalisoituessa.

Vainajien tiedot olisivat helposti löydettävissä sähköisestä järjestelmästä, esimerkiksi kun tiedustellaan vainajan sijaintia, vainajalle varattua näyttöä, sydämentahdistinta tai hautauslupaa. Päädyin hahmotelemaan käyttäjiliittymää sähköiselle kirjanpitojärjestelmälle vainajien kylmäsäilytystiloihin. Hahmotelmaan täytyi ottaa huomioon vainajatyötä tekevien tietotekniset taidot, järjestelmän tulee olla visuaaliselta ilmeeltään yksinkertainen sekä helposti käytettävä. Sähköinen järjestelmä mahdollistaisi vainajien sijainnin ajantasaisuutta sekä vähentäisi vainajatiedusteluun kuluvaa aikaa sekä lisäisi tietoturva vainajien kirjanpidossa, kulunvalvonnalla ja rajoittamalla tietoon pääsyä. Käyttäjiliittymässä olennaista on visualisoida yksinkertaisesti ja selkeästi ominaisuuksia, jotka vastaisivat Malmin ja

Suursuon sairaalan paperiseen vainajakirjanpitoon. Yksinkertaisuudella pyrittiin ottamaan huomioon mahdollisten käyttäjien tietotekniset taidot. Sovelluksessa tulee olla mahdollisimman helppoa navigoida eri ominaisuuksien välillä. Sovellukseen tulee rekisteröidä erilaisia käyttäjäryhmiä ja rajata sovelluksen ominaisuuksia niiden mukaan. Hahmotelma luotiin Figma -prototyypityökalun avulla. Figma on käyttöliittymätyökalu, jossa käyttöliittymän prototypointia voidaan harjoittaa ilman ohjelmointia. Se on suosittu web- ja mobiilikkehityksen parissa. (Hurja, 2021).

Hahmotelma ei pidä sisällään järjestelmän kulunvalvontaa, rekisteröitymistä eikä vainajan sisään kirjaamista. Taulukko 1. kuvaa vainajan sisäänkirjausprosessia lyhyesti.

Taulukko 1. Vainajan sisään kirjaus prosessi

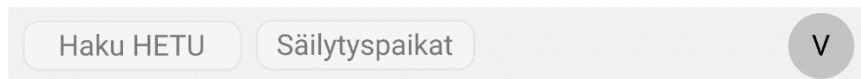

Hahmotelmassa pyrittiin tuomaan esiin sovelluksen käytännöllisyys ja hyödyllisyys. Havainnointi sisältää ns. ”peruskäyttäjän” näkymän kahdella pääominaisuudella Vainajien haun henkilötunnisteella sekä kylmäsäilytystilan säilytyspaikkojen tarkastelun. Peruskäyttäjällä tarkoitetaan käyttäjää, joka voi hakea vainajantietoja henkilötunnuksella ja katsoa kylmäsäilytyskaappien tilan.

Kuva 10. Hahmotelma sisäänkirjauksesta

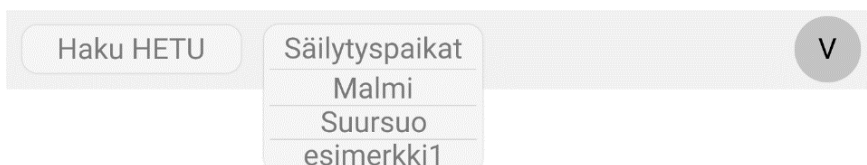
Sovelluksen sisäänkirjautumisen jälkeen aukeaa näkymä, jonka yläpalkista voi hakea vainajia täydellisellä henkilötunnuksella tai katsella säilytyspaikkojen tietoa.

Kuva 11. Sisäänkirjautumisen jälkeinen näkymä

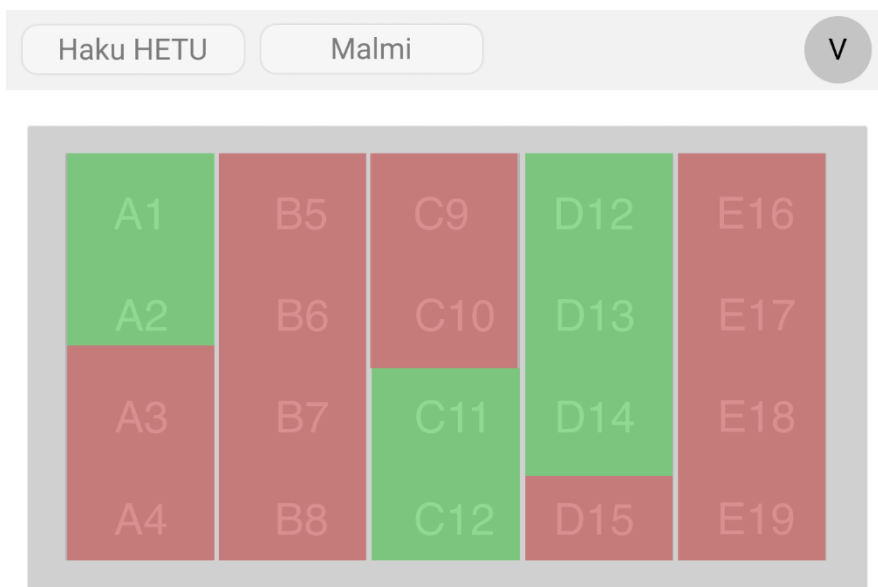
Havainnoinnin tarkoitus oli visualisoida katsojalle yksinkertaisesti sovelluksen sisältö. Havainnoinnissa sovellus sisältää ns. "peruskäyttäjän" näkymän kahdella pääominaisuudella Vainajien haun henkilötunnisteella sekä kylmäsäilytystilan säilytyspaikkojen tarkastelun. Oikealla yläreunassa pyöreä painike ja V-kirjain kertovat käyttäjänimen ensimmäisen

kirjaimen kuvan tapauksessa vahtimestarin sekä mahdollistavat uloskirjautumisen käyttäjästä.

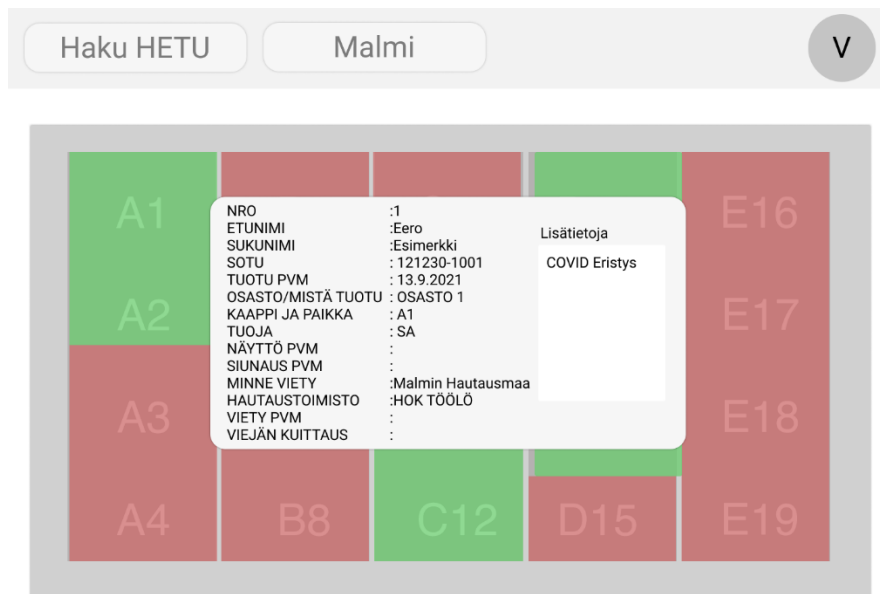
Kuva 12. Säilytyspaikat

Säilytyspaikat -osiossa kylmäsäilytystilojen vainajakirjanpitoa pystyisi tarkastelemaan yhdestä paikasta. Säilytyspaikoilla tarkoitetaan vainajien kylmäsäilytystiloja. Kuvaan on hahmoteltu Malmin ja Suursuon säilytyspaikat, sekä esimerkki1:llä on pyritty osoittamaan säilytyspaikkojen lisäämisen mahdollisuutta.

Kuva 13. Esimerkki kuva Malmin sairaalan vainajasäilytyksestä.

Säilytyspaikat -osion Malmi sisältöalueella pyrittiin värien avulla visualisoimaan säilytyspaikkojen käyttöä. Vihreät paikat ovat tyhjiä säilytyspaikkoja ja punaiset ovat varattuja. Kuvassa on hahmoteltu yhden kylmiön tilanne. Yhdessä toimipaikassa voi olla useampia vainajienkylmäsäilytystiloja, joka pitäisi ottaa huomioon sovellusta tehdessä.

Kuva 14. Vainajan tiedot

Klikkaamalla yhtä säilytyspaikoista pystyisi tarkastelemaan tietoja vainajasta. Hahmotelman tiedot on tehty Malmin ja Suursuon sairaalan paperisen kirjanpidon pohjalta.

121230-1001 Säilytyspaikat V

Hae

Kuva 15. Vainajan hakeminen henkilötunnuksella

Henkilötunnus- osiossa sovellus mahdollistaisi vainajan hakemisen täydellisellä henkilötunnuksella. Hautaustoimistot sekä sairaalatyöntekijät voisivat hyödyntää ominaisuutta vainajantiedustelussa.

121230-1001 Säilytyspaikat V

NRO	:1	
ETUNIMI	:Eero	Lisätietoja
SUKUNIMI	:Esimerkki	
SOTU	: 121230-1001	COVID Eristys
TUOTU PVM	: 13.9.2021	
OSASTO/MISTÄ TUOTU	: OSASTO 1	
KAAPPI JA PAIKKA	: A1	
TUOJA	: SA	
NÄYTTÖ PVM	:	
SIUNAUS PVM	:	
MINNE VIETY	:Malmin Hautausmaa	
HAUTAUSTOIMISTO	:HOK TÖÖLÖ	
VIETY PVM	:	
VIEJÄN KUITTAUS	:	

Kuva 16. Henkilötunnuksella hakemisen tulokset.

5 Pohdinta

Sähköinen tietojärjestelmä tukemaan vainajatoimintaa edesauttaisi sairaalan ja hautaus-toimistojen välistä yhteistyötä, vahtimestareiden työn tehokkuutta, mahdollista tiedon ar-kistoinnista, tietosuojaa ja tiedon hakemista.

Ihmisen kuoltua käynnistyy tapahtumasarja, joka työllistää monia eri ammattilaisia suo-rasti ja epäsuorasti. Mielestäni on tärkeää huomioida vainajatyötä tekevät ammattilaiset ja tukea myös heidän työtään sähköisillä järjestelmillä. Toiminnanohjausjärjestelmän ja tieto-tekniikan hyödyntäminen on nykyaikaa ja tällä hetkellä vainajatyö ei ole muun terveyden-huollon kanssa samalla tasolla digitalisoitumisessa.

Opinnäytetyön suunniteltu aloituspäivämäärä oli 15.4.2021, tarkoitus oli kartoittaa Malmin ja Laakson sairaalan vainajajärjestelmien nykytilannetta sekä antaa ehdotuksia järjestel-mien parantamiseksi. Projektin tutkimusalue kuitenkin muuttui projektin lähtiessä käyntiin, Laakson sairaalan sijaan kartoitettiin Suursuon sairaalan tilannetta. Projektin aihe alue myös laajeni, jotta osattiin paremmin suunnitella ehdotuksia järjestelmän parantamiseksi ja sen mahdollistavien hyötyjen tunnistamiseksi. Työn tavoitteet saavutettiin sekä olen tyy-tyväinen tekemääni käyttäjäliittymän hahmotelmaan kartoituksen pohjalta. Työtä voitaisiin käyttää hyödyksi suunniteltaessa vainajatoimintaa tukevaa sähköistä järjestelmää erityi-esti Malmin ja Suursuon sairaaloihin. Hahmotelman visuaalista ilmettä voitaisiin myös hyödyntää suunniteltaessa vainajatoimintaa tukevia järjestelmiä.

Haasteellisinta tutkimuksessa oli lähdeaineistoin kerääminen, tutkimuksen rajaus sekä ai-kataulutus. Tutkimuksen aikana huomasin, että on tärkeää kartoittaa muita tilannetta myös sairaalan ulkopuolisilta toimijoilta, jotta parannusehdotus tukisi myös heidän toimin-taansa. Vainajatoimintaa tukevista järjestelmistä ei löydy juurikaan verkkoaineistoa. Mie-lestäni sain kuitenkin kerättyä paljon tietoa liittyen sairaaloiden vainajatoimintaan sekä sii-hen liittyviin toimintoihin. Opinnäytetyöprojekti opetti minun ymmärtämään laadullisen tut-kimustyön vaatimaa sitoutumista sekä pyrkimystä ymmärtää tutkimusaihetta mahdollisim-man aidosti. Tämä vaatii tutkimusalueen eri vaiheiden tarkastelua ja kykyä dokumentoida pienetkin yksityiskohdat, jotta tuloksista tulisi mahdollisimman totuudenmukaisia.

5.1 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen toteutuksen ajankohtaan (toukokuu 2021 – lokakuu 2021) suhteutettuna sen tuloksia voitaneen pitää luotettavana, koska pääsin itse konkreettisesti kartoittamaan Helsingin kaupungin sairaaloissa tilannetta. Lisäksi sain tietoa Mortlog- järjestelmästä luotettavina pitämiltäni tahoilta sähköpostitse sekä Chainanalytics:in luomasta esityksestä.

Sekä hautaustoimistoille lähetetyn kyselyn tuloksia pidän myös todenmukaisina Malmin verrattuna sairaalan keskimääräiseen vainajapaikkojen käyttöasteeseen ja vainajien säilytysaikaan. On kuitenkin huomioitava, että tutkimuksen toteutusajankohdan ja julkaisuajankohdan väliin muodostui minusta riippumattomista syistä melko pitkä aika, eikä minulla ole tietoa, miten Malmin ja Suursuon sairaaloissa tällä hetkellä kylmäsäilytystilojen kirjanpito on järjestetty, eli ovatko he mahdollisesti jo ottaneet sähköisen järjestelmän käyttöönsä.

6 Lähteet

Anttila, V.-J. 2021. Uusi koronavirus (Covid-19). Luettavissa: <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01257>. Luettu: 31.7.2021.

Google, 2021. Docs for Developers. Luettavissa: <https://developers.google.com/docs> Luettu: 12.4.2022.

Google, 2022. Google Workspace Forms. Luettavissa: <https://workspace.google.com/intl/fi/products/forms/> Luettu: 7.4.2022.

Essote. 2019. Lääkintävahtimestari Janne Saukkonen sai Essoten ensimmäisen ideapalkinnon. Luettavissa: <https://www.essote.fi/laakintavahtimestari-janne-saukkonen-sai-essoten-ensimmaisen-ideapalkinnon/> Luettu: 27.9.2021.

Hurja, 2021. Figma-prototyypin edut ohjelmistoprojektissa. Luettavissa: <https://www.hurja.fi/blogi/figma-prototyypin-edut-ohjelmistoprojektissa/> Luettu: 22.4.2022

HUS, 2022. Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiiri. Luettavissa: <https://www.hus.fi/tieto-meista> Luettu: 7.4.2022.

Korpela, Jukka 26.9.2021. Principal. Chainanalytics. Sähköposti.

Kuntaliitto, 2019. Sairaanhoidopiirien yhteystiedot. Luettavissa: <https://www.kuntaliitto.fi/sosiaali-ja-terveysasiat/sairaanhoidopiirien-yhteystiedot> Luettu: 7.4.2022.

KvaliMOTV, 2006. KvaliMOTV – Mitä laadullinen tutkimus on: lyhyt oppimäärä, Saaranen-Kauppinen, Anita; Puusniekka, Anna. 2006. Luettavissa: https://www.fsd.tuni.fi/metelmaopetus/kvali/L1_2.html Luettu: 14.4.2022.

Saukkonen, Janne 21.9.2021. Lääkintävahtimestari. Patologia, Essote. Sähköposti.

Sosiaali- ja terveysministeriö, 2022. Sosiaali- ja terveysministeriö. Luettavissa: <https://stm.fi/ministerio> Luettu: 7.4.2022.

THL, 2022. Vainajien käsittelyohjeet varmistetussa tai epäillyssä Covid-19 infektiossa. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19/vainajien-kasittelyohjeet-varmistetussa-tai-epaillyssa-covid-19-infektiossa> Luettu: 22.3.2022.

THL, 2020a. Vainajien kylmäsäilytystilat ja vainajakuljetukset, Kauppila, Riitta; Goebeler, Sirkka; Haukilahti, Riitta; Kilpeläinen, Sanna; Laitinen, Riikka; Niskanen, Annamari; Wahlsten, Pia. Luettavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-567-4> Luettu: 19.9.2021.

THL, 2020b. Helsingin vainajaprosessi, Vainajien kylmäsäilytys ja vainajaprosessit -seminaari. Laura Pikkarainen, Helsingin sairaalan johtajalääkäri https://thl.fi/documents/10531/966935/Pikkarainen_Helsingin_vainajaprosessi_20.10.2020.pdf/6650cf24-a6c5-fa64-ffe4-10a3300e526c?t=1603885905197 Luettu: 20.9.2021.

THL, 2020c. Mortlog – Vainajatoiminnan tietojärjestelmä, Janne Saukkonen, lääkintävahtimestari, Mikkelin sairaala & Teemu Partanen, Manager, Chainalytics. Luettavissa: https://thl.fi/documents/10531/966935/Chainalytics_SBM-SOTE_201020_Case_Esso-ten_Vainajatoiminta.pdf/a7dff69-486b-7f97-14fc-2356564d9570?t=1603885599402 Luettu: 13.9.2021.

THL, 2019. Mikä on THL? Luettavissa: <https://thl.fi/fi/thl/mika-on-thl> Luettu: 7.4.2022.

7 Liitteet

7.1 Liite 1. Kysely

Vainajajärjestelmien kartoitus

Kyselyn on teettänyt Haaga-Helia ammattikorkeakoulun 4. lukuvuoden opiskelija, kyselyn tarkoituksena on kerätä dataa opinnäytetyötä varten. Opinnäytetyön aiheena on Malmin ja Suursuon sairaaloiden vainajajärjestelmien kartoitus.

Kyselylomake Hok-Elannon hautaus toimistojen työntekijöille.

**Pakollinen*

1. Edustamasi toimintayksikkö *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Forum
- Itäkeskus
- Kallio/Hakaniemi
- Malmi
- Töölö
- Tikkurila
- Myyrmäki

2. Kuinka monta kuljetustoimeksiantoa suurinpiirtein edustamasi yritys hoitaa vuosittain? *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Alle 100 Toimeksiantoa/vuosi
- Yli 100 Toimeksiantoa/vuosi
- Yli 200 Toimeksiantoa/vuosi
- Yli 500 Toimeksiantoa/vuosi

3. Kuinka monta Vainajatiedustelu-puhelinsoittoa teet suurinpiirtein työpäivän aikana? *

Vainajatiedustelu puhelinsoitolla tarkoitetaan, vainajan paikantamiseen tarkoitettua puhelua johonkin terveydenhoidon yksikköön.

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Alle 5
 Alle 10
 Alle 20
 Yli 20

4. Kuinka paljon päivästäsi kuluu aikaa näihin puheluihin? *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- alle 30min
 alle 1h
 alle 2h
 yli 2h

5. Oletko käyttänyt tai hyödyntänyt sähköistä tietojärjestelmää vainajista? *

Vainajatietojen sähköinen järjestelmä; esim. Reaaliaikainen tieto kylmäsäilytyskapasiteesta.

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Kyllä
 En

6. Jos olet, missä?

Google ei ole luonut tai hyväksynyt tätä sisältöä.

Google Forms

7.2 Liite 2. Kyselyn vastaukset

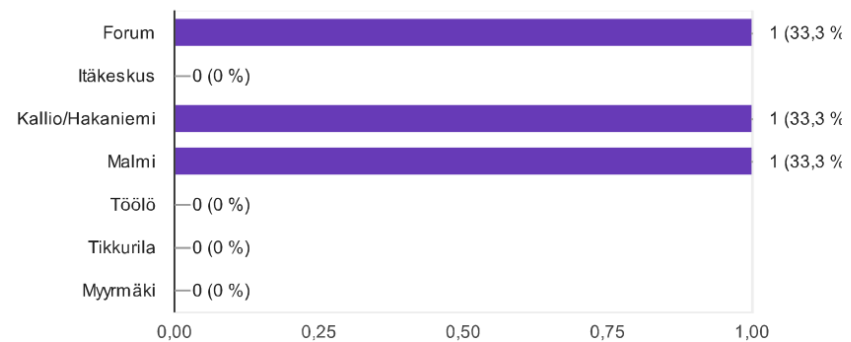
Vainajajärjestelmien kartoitus

3 vastausta

[Julkaise tiedot](#)

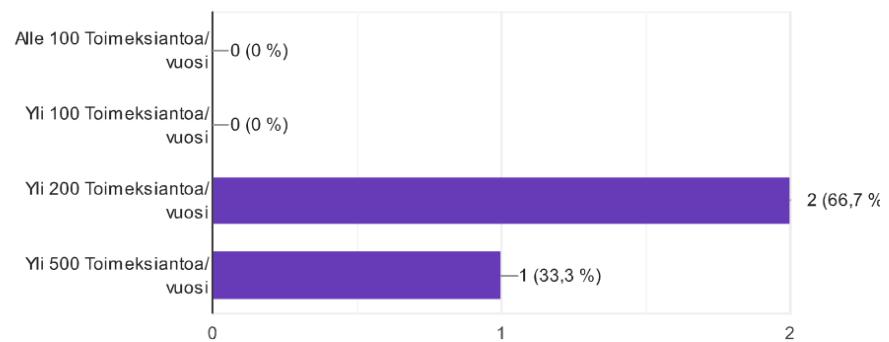
Edustamasi toimintayksikkö

3 vastausta

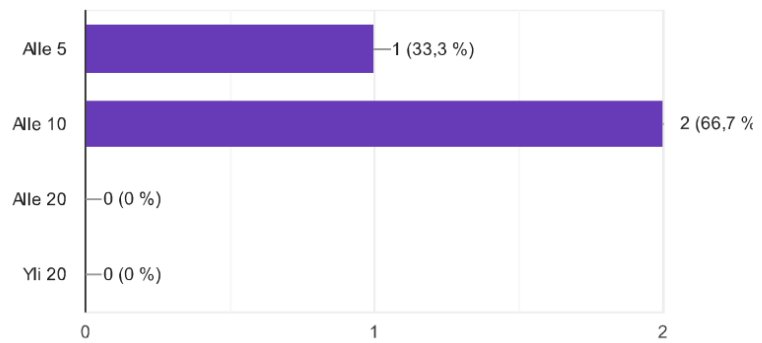
Kuinka monta kuljetustoimeksiantoa suurinpiirtein edustamasi yritys hoitaa vuosittain?

3 vastausta

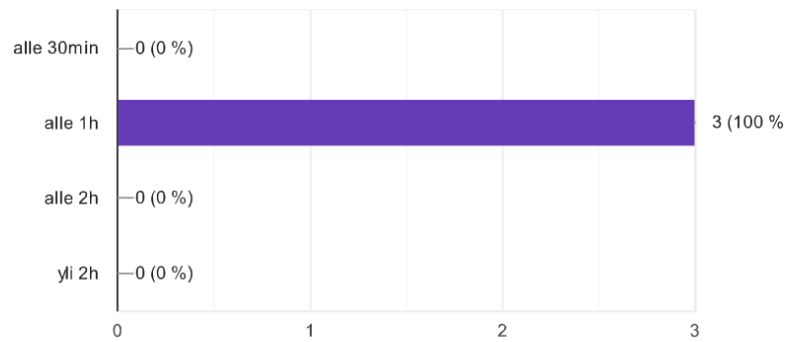
Kuinka monta Vainajatiedustelu-puhelinsoittoa teet suurinpiirtein työpäivän aikana?

3 vastausta

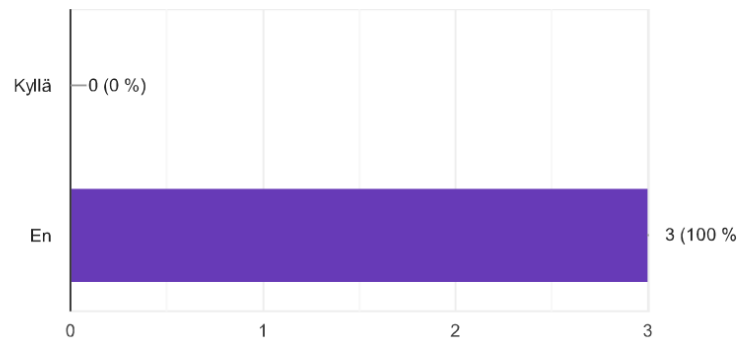
Kuinka paljon päivästäsi kuluu aikaa näihin puheluihin?

3 vastausta

Oletko käyttänyt tai hyödyntänyt sähköistä tietojärjestelmää vainajista?

3 vastausta

Jos olet, missä?

0 vastausta

Tähän kysymykseen ei ole vielä vastauksia.

Google ei ole luonut tai hyväksynyt tätä sisältöä. [Ilmoita väärinkäytöstä](#) - [Palveluehdot](#) - [Tietosuojakäytäntö](#)

Google Forms

